

11. Czy warto przebaczyć? (Mt 18,23-35)

ks. Andrzej Megger

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- analiza i interpretacja przypowieści Mt 18,23-35
- interpretacja symboliczna wysokości długu z przypowieści
- rozwijanie umiejętności przebaczenia

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

- po katechezie uczeń umie wyjaśnić dysproporcje zachodzące między wysokością długu stanowiącą kluczowy element przypowieści
- uczeń potrafi wskazać elementy kontrastujące między postawą króla i nielitościwego dłużnika
- na podstawie perykopy Mt 18,23-35 rozpoznaje konieczność naśladowania Pana Boga w Jego przebaczeniu

Formy organizacji zajęć: praca grupowa, partnerska, indywidualna

Metody dydaktyczne: pro – contra, praca z formularzem, powiązania, praca z tekstem, hierarchia wartości, kartka z pamiętnika

Środki dydaktyczne: formularz pt. Czy warto przebaczyć? (zał. 1); formularz pt. Wysokość długu (zał. 2); paralelne sceny w przypowieści Mt 18,23-34 (zał. 3); większe arkusze papieru, flamastry

I. W STRONĘ TEKSTU BIBLIJNEGO – DLACZEGO PRZEBACZAĆ?

Wprowadzenie

Czym jest przebaczenie? Niektórym wydawać się może, że jest objawem naiwności. Zastanówmy się wspólnie, czy nie jest raczej cechą mądrości. Najłatwiej zrozumieć, czym jest przebaczenie, gdy spojrzymy na skutki, które wywołuje brak przebaczenia. Wówczas istnieje mur pomiędzy mną a osobą, której nie wybaczyłem. Wielu ludzi narzeka, że doświadczą odrzucenia ze strony innych. Przyczyną jest zawzięta wrogość i brak przebaczenia.

Aktywizacja

Metoda: pro – contra

Materiały: formularz pt. Czy warto przebaczyć? (zał. 1)

Czy warto przebaczyć?	
Warto, gdyż...	Nie warto, gdyż...
1.	1.
2.	2.
3.	3.

4.	4.
5.	5.

- Uczniowie pracują w grupach. Na formularzu zapisują argumenty przemawiające za przebaczeniem, jak i stanowiące kontrargument dla takiej postawy.
- Na zakończenie grupy wymieniają się między sobą formularzami, tak by móc zapoznać się z argumentacją innych grup.

Puenta

Od strony ludzkiej patrząc, przebaczenie może wydawać się czymś niewłaściwym i wręcz demoralizującym w sytuacji, gdy osoba, która zawiniła, nie jest zainteresowana pojednaniem. W takiej sytuacji potrzeba szukania argumentów na płaszczyźnie wiary. Piotr Apostoł na swoje pytanie o granice przebaczenia, otrzymuje od Jezusa odpowiedź: „Nie mówię ci, że aż siedem razy, lecz aż siedemdziesiąt siedem razy” (Mt 18,22). Jezus nie stawia zatem żadnych limitów w kwestii przebaczenia. Zarazem jednak Piotrowi, jak i nam, opowiada przypowieść o nielitościwym słudze (Mt 18,23-35), w której tłumaczy konieczność wzajemnego przebaczenia sobie. Ta przypowieść będzie przedmiotem naszej dzisiejszej analizy. Wpierw jednak jej wysłuchajmy.

- Odczytanie przypowieści Mt 18,23-35 na sposób liturgiczny (postawa stojąca, pozdrowienia liturgiczne jak podczas czytania Ewangelii w ramach Liturgii Słowa).

II. W TEKŚCIE BIBLIJNYM – LOGIKA BOŻEGO I LUDZKIEGO PRZEBACZENIA

1. NIECO MATEMATYKI, CZYLI ILE WYNOŚIŁ DŁUG SŁUG?

Wprowadzenie

Przypowieść, którą Jezus opowiada swoim uczniom, zawiera szczegółowe informacje dotyczące wysokości ich długu. Liczby te jednak nam dzisiaj nic nie mówią. Stąd pierwszym krokiem w naszej analizie przypowieści będzie zapoznanie się z elementami systemu monetarnego w czasach Jezusa.

Aktywizacja

Metoda: praca z formularzem

Materiał: formularz pt. Wysokość długu (zał. 2)

Wysokość długu					
1 talent	=	42 kg złota	10 000 talentów	=	kg złota
1 talent	=	6 000 denarów	100 denarów	=	kg złota
10 000 talentów	=	dni pracy robotnika	100 denarów	=	100 dni pracy robotnika

	najemnego		najemnego
Ile lat musiałby pracować robotnik najemny, by zgromadzić sumę 10 tys. talentów, przy założeniu, że prasuje średnio po 25 dni w miesiącu?	lat		

- Uczniowie pracują w grupach. Ich zadaniem jest uzupełnienie danych brakujących w tabeli.

Puenta

Jezus w przypowieści ukazuje olbrzymie dysproporcje między wysokością długu, jaki mieli dwaj słudzy: pierwszy był winien swemu panu 10 tysięcy talentów, co odpowiadało 60 mln denarów; drugi był winien temu pierwszemu słudze tylko 100 denarów. Kwota 10 tysięcy talentów jest wręcz niemożliwa do spłacenia przez normalnego człowieka. Robotnik najemny musiałby pracować ok. 200 tysięcy lat, by zgromadzić taką kwotę. Dla porównania można dodać, iż roczny dochód z podatków króla Heroda Wielkiego wynosił 900 talentów. Ten kontrast między wysokością zadłużenia stanowi kluczowy element dla interpretacji przypowieści.

2. DŁUŻNIK NIE MAJĄCY SERCA

Wprowadzenie

Scena przedstawiona w przypowieści skupia się na dwóch analogicznych sytuacjach związanych z rozliczeniem się wierzyciela ze swoim dłużnikiem. Jednak sługa, któremu pan darował niewyobrażalnie wysoki dług, nie potrafi okazać łaskawości wobec niewielkiego długu, jaki miał wobec niego współsługa. Pracując na tekście przypowieści, będziemy chcieli wychwycić te różne elementy kontrastujące ze sobą.

Aktywizacja

Metoda: powiązania, praca z tekstem

Materiał: paralelne sceny w przypowieści Mt 18,23-34 (zał. 3)

Przypowieść o nielitościwym dłużniku (Mt 18,23-34)	
<p>²³Dlatego podobne jest królestwo niebieskie do króla, który chciał rozliczyć się ze swymi sługami.</p>	
<p>²⁴ Gdy zaczął się rozliczać, przyprowadzono mu jednego, który mu był winien dziesięć tysięcy talentów. ²⁵ Ponieważ nie miał z czego ich oddać, pan kazał sprzedać go razem z żoną, dziećmi i całym jego mieniem, aby tak dług odzyskać. ²⁶ Wtedy sługa upadł przed nim i prosił go: „Panie, miej cierpliwość nade</p>	<p>²⁸ Lecz gdy sługa ów wyszedł, spotkał jednego ze współsług, który mu był winien sto denarów. Chwycił go i zaczął dusić, mówiąc: „Oddaj, coś winien!” ²⁹ Jego współsługa upadł przed nim i prosił go: „Miej cierpliwość nade mną, a oddam tobie”. ³⁰ On jednak nie chciał, lecz poszedł i wtrącił go do więzienia, dopóki</p>

mną, a wszystko ci oddam”.²⁷ Pan nie odda długu.
 ulitował się nad tym sługą, uwolnił go i
 dług mu darował.

³¹ Współśludzy jego widząc, co się działo, bardzo się zasmucili. Poszli i opowiedzieli swemu panu wszystko, co zaszło. ³² Wtedy pan jego wezwał go przed siebie i rzekł mu: „Sługo niegodziwy! Darowałem ci cały ten dług, ponieważ mnie prosiłeś. ³³ Czyż więc i ty nie powinienes być ulitować się nad swoim współsługą, jak ja ulitowałem się nad tobą?” ³⁴ I uniesiony gniewem pan jego kazał wydać go katom, dopóki mu całego długu nie odda. ³⁵ Podobnie uczyni wam Ojciec mój niebieski, jeżeli każdy z was nie przebaczy z serca swemu bratu.

- Uczniowie pracują w parach.
- Na formularzu zawierającym rozpisane sceny paralelne przypowieści zaznaczają powiązania między działaniem króla i nielitościwego dłużnika. Odpowiadające sobie elementy łączą liniami, wektorami, a nad nimi opisują zachodzące podobieństwo lub różnicę.

Przykład

<i>król ulitował się</i>	<i>(miłosierdzie)</i>	<i>sluga nie okazał cierpliwości</i>
<i>król uwolnił sługę</i>	<i>(mściwość)</i>	<i>sluga uwięził współsługę</i>
<i>król wzruszył się głęboko</i>	<i>(cierpliwość)</i>	<i>sluga zaczął dusić współsługę</i>

- Po zakończeniu pracy prowadzący prosi chętnych uczniów, by przestawili poczynione przez siebie obserwacje.

Puenta

Przypowieść o nielitościwym dłużniku zbudowana jest na zasadzie kontrastu. W ten sposób Jezus odsłania logikę Bożego przebaczenia, która wcale nie ignoruje zasad sprawiedliwości (król ukarze nielitościwego sługę), lecz na pierwszym miejscu jest Miłością, która obdarowując sobą, oczekuje, iż grzesznik również podejmie jej logikę w swoim życiu

3. BOŻE PRZEBACZENIE

Wprowadzenie

Jezus kontrastuje ze sobą postawę przebaczonego króla i nielitościwego dłużnika. Obecnie pogłębimy charakterystykę tych dwóch postaci, mając na uwadze wyjaśnienie przypowieści pochodzące od Jezusa w Mt 18,35: postać króla jest obrazem przebaczonego Boga, zaś postawa nielitościwego dłużnika jest dla nas ostrzeżeniem przed wchodzeniem w logikę jego działania.

Aktywizacja

Metoda: hierarchia wartości

Materiał: większe arkusze papieru, flamastry

- Uczniowie łączą się w grupy czteroosobowe. Mają za zadanie wskazać pięć wartości, którymi kieruje się król, oraz pięć wartości, które stanowią punkt odniesienia dla działania nielitościwego dłużnika.
- Po ustaleniu tych wartości porządkują je w dwóch kolumnach, umieszczając na ich szczycie wartości, które były fundamentalne dla jednego i drugiego bohatera przypowieści.

Puenta

Jezus w przypowieści zwraca uwagę, iż tym, co dzieli te dwie postaci jest miłosierdzie. Dla króla naczelną wartością jest miłosierdzie, które jest współczuciem, wielkodusznością, łaskawością. Tego nie umie okazać nielitościwy współsługa. Co jest naczelną dla niego wartością? Może chciwość, a może surowość i trzymanie się litery prawa, czy też po prostu skoncentrowanie się na własnym dobru.

III. Z TEKSTU BIBLIJNEGO W ŻYCIU – MOJA ODPOWIEDŹ

Wprowadzenie

Jezus opowiedział przypowieść o nielitościwym dłużniku jako odpowiedź na pytanie Piotra o granice przebaczenia (por. Mt 18,21-22). Obecnie spróbujemy wejść w rolę Piotra i w jego miejsce napisać „kartkę z pamiętnika”, na której dzieli się swoim zrozumieniem słowa Jezusa o konieczności siedemdziesięciokrotnego przebaczenia, czyli przebaczenia bez granic.

Aktywizacja

Metoda: kartka z pamiętnika

- Pisząc w imieniu Piotra ową „kartkę z pamiętnika”, niech uczniowie zastanowią się nad argumentem, który mógł najbardziej przemówić do Piotra za koniecznością przebaczenia bez granic.
- Ta aktywizacja może zostać zaproponowana jako zadanie domowe.